

مسأله‌ای به نام کارکنان شرکتی

نیز هنوز پرداخته نشده است، می‌افزاید: "برای قرارداد جدید، گزینش شدیم، این در حالی است که گفته شده در سال آینده نیز گزینش مجدد خواهیم شد. اما متأسفانه بسیاری از کارکنان با سابقه شرکتی در همین گزینش‌ها رد می‌شوند."

آیا دوران استخدام شرکتی به پایان رسیده است؟

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور در سال گذشته با صدور بخشنامه‌ای، دستگاه‌های اجرایی را موظف کرد بر اساس سقف مجوزهای استخدامی تخصیص داده شده در قانون برنامه چهارم توسعه، نیروهای شاغل شرکتی و قرارداد کار مشخص را که واجد شرایط استخدام هستند و تا تاریخ دوم آذر ماه ۱۳۸۲ به خدمت پذیرفته شده و خدمت آنان ادامه دارد، شناسایی و نسبت به استخدام آنها اقدام کنند. بر اساس این بخشنامه، در صورتی که تعداد نیروهای واجد شرایط بیش از سقف سهمیه تعیین شده دستگاه‌ها باشد، جذب و بکارگیری این افراد در قالب سهمیه‌های استخدامی سال‌های بعد از برنامه چهارم توسعه و با هماهنگی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور انجام خواهد شد. بدین ترتیب، بخشنامه جدید سازمان مدیریت، تلاش جدیدی برای جذب رسمی نیروهای شرکتی در سازمان‌ها و مراکز دولتی می‌باشد. اما این گروه از کارکنان معتقدند که این بخشنامه هم مانند بخشنامه‌های گذشته، ضمانت اجرایی ندارد. در راستای همین بخشنامه، مهر ماه امسال وزارت امور اقتصادی و دارایی با نیروهای شرکتی خود قراردادی با عنوان قرارداد انجام کار معین یا خرید

خدمت منعقد کرد. مطابق این قرارداد که تا پایان سال جاری اعتبار دارد، شرایط همه کارکنان شرکتی با هر مدرکی، از لحاظ حقوق و مزایا یکسان بوده و در پایان سال جاری، آنها پیمانی خواهند شد. در همین زمینه یکی از کارمندان شرکتی وزارت امور اقتصادی و دارایی، این مسایل را تنها امیدواری دانسته و به خبرنگار «اقتصاد ایران» می‌گوید: "نزدیک به ۱۵ سال است که با سمت ماشین‌نویس به صورت شرکتی پایه‌پای سایر همکاران پیمانی و رسمی خود کار می‌کنم، اما هیچ کدام از مزایای آنها به من تعلق نمی‌گیرد." وی با اشاره به این که حقوق مهر ماه کارکنان شرکتی به صورت علی‌الحساب پرداخته شده و حقوق آبان آنها

سخن مدافعان و مخالفان

سابقه تشکیل شرکت‌های خدماتی به قبل از پیروزی انقلاب اسلامی بازمی‌گردد. حضور این شرکت‌ها در دولت به آرامی سیر صعودی داشته و به خصوص در دولت‌های آقایان هاشمی و خاتمی، به اوج خود رسید. در چند سال اخیر، بخش چشمگیری از نیروهای شاغل در کشور - از کارگر گرفته تا کارشناسان و متخصصان وزارتخانه‌ها - با قراردادهای کوتاه مدت شرکتی به کار گرفته شده‌اند. روش استخدام اصطلاحاً شرکتی، همواره مدافعان و مخالفانی جدی داشته است، تا جایی که تنی چند از اعضای کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی، طرحی با عنوان "بهسازی و تنظیم مقررات قراردادهای موقت کار و شرکت‌های پیمانکار نیروی انسانی" را با هدف اصلاح بعضی از مواد مربوط به قانون قراردادهای موقت کار تهیه کردند. موسی‌الرضا ثروتی، نماینده مردم بجنورد و جاجرم در مجلس، درباره این طرح به خبرنگار ما می‌گوید: "طرح بهسازی و تنظیم مقررات قراردادهای موقت کار و شرکت‌های پیمانکار نیروی انسانی، با هدف اجرایی"

نیروی انسانی دستگاه‌های اجرایی کشور

کل کارکنان در سال ۸۳	کل کارکنان در سال ۸۴	کارگران			خرید خدمت (شرکتی)			پیمانی			رسمی			نهاد/ وزارتخانه
		جمع	مرد	زن	جمع	مرد	زن	جمع	مرد	زن	جمع	مرد	زن	
۱۸,۴۳۶	۱۸,۷۸۷	۱,۹۰۹	۱,۶۰۶	۳۰۳	۱,۲۲۰	۸۴۶	۳۷۴	۴,۳۰۴	۲,۸۷۸	۱,۴۲۶	۱۱,۳۵۴	۹,۱۲۷	۲,۲۲۷	ریاست جمهوری
۱,۱۳۰,۷۲۰	۱,۰۸۸,۲۹۴	۱,۱۹۶	۲۹۸	۸۹۸	۳۴,۲۹۹	۱۷,۵۸۷	۱۶,۷۱۲	۲۲,۹۱۵	۱۱,۸۰۰	۱۱,۱۱۵	۱,۰۲۹,۸۸۴	۵۳۴,۶۸۷	۴۹۵,۱۹۷	آموزش و پرورش
۶۲,۷۸۳	۶۲,۷۹۹	۱,۷۸۵	۱,۶۲۲	۱۶۳	۸,۴۱۷	۶,۸۵۸	۱,۵۵۹	۲,۰۵۸	۱,۶۰۳	۴۵۵	۵۰,۵۳۹	۴۷,۱۶۲	۳,۳۷۷	ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات
۳,۱۰۸	۳,۱۶۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲۰	۱۴	۶	۳,۱۴۰	۲,۹۹۱	۱۴۹	امور خارجه
۱۹۹,۷۸۵	۲۰۲,۲۴۲	۱,۰۸۵	۹۵۸	۱۲۷	۱,۲۴۳	۹۴۹	۲۹۴	۸,۹۰۸	۵,۹۵۹	۲,۹۴۹	۱۹۱,۰۰۶	۱۶۷,۲۹۲	۲۳,۷۱۴	امور اقتصادی و دارایی
۱۱,۴۱۲	۱۲,۵۰۸	۳,۲۳۴	۳,۱۴۱	۹۳	۱,۳۲۰	۱,۱۸۲	۱۳۸	۴۴۹	۳۵۵	۹۴	۷,۵۰۵	۶,۸۳۴	۶۷۱	بازرگانی
۲۱۹,۹۵۱	۲۱۸,۵۳۶	۲,۴۵۹	۱,۵۲۷	۹۳۲	۴,۸۱۳	۱,۶۱۷	۳,۱۹۶	۲۹,۱۴۴	۱۳,۰۷۳	۱۶,۰۷۱	۱۸۲,۱۲۰	۱۰۱,۵۰۷	۸۰,۶۱۳	بهداشت و درمان
۱,۴۶۱	۱,۵۰۷	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۱۹	۸۳	۳۶	۱,۳۸۸	۱,۲۰۵	۱۸۳	تعاون
۱۱۰,۳۰۶	۱۰۵,۹۵۳	۱۶,۳۷۱	۱۶,۱۱۸	۲۵۳	۷,۰۰۷	۶,۱۰۶	۹۰۱	۲۹,۴۴۶	۲۶,۹۱۹	۲,۵۲۷	۵۳,۱۲۹	۵۰,۹۹۰	۲,۱۳۹	جهاد کشاورزی
۵۶,۸۱۳	۵۴,۳۲۷	۱۰,۶۸۷	۱۰,۵۱۳	۱۷۴	۳,۴۷۳	۳,۱۲۹	۳۴۴	۵,۹۴۸	۵,۴۵۲	۴۹۶	۳۴,۲۱۹	۳۲,۲۸۱	۱,۹۳۸	راه و ترابری
۸۶,۶۴۰	۸۹,۲۸۹	۸,۰۰۵	۲,۱۳۵	۵,۸۷۰	۲,۵۸۸	۸۵۸	۱,۷۳۰	۱۶,۵۶۳	۹,۴۰۴	۷,۱۵۹	۶۲,۱۳۳	۳۹,۴۲۹	۲۲,۷۰۴	رفاه و تأمین اجتماعی
۵۳,۹۱۶	۵۲,۰۷۶	۱۷,۹۷۲	۱,۶۵۹	۱,۹۱۳	۱,۲۷۰	۱,۱۵۵	۱۱۵	۳,۵۳۳	۳,۱۷۹	۳۵۴	۲۹,۳۰۱	۲۷,۸۳۹	۱,۴۶۲	صنایع و معادن
۴۳,۹۶۳	۴۲,۸۶۱	۴,۴۷۸	۳,۴۰۰	۱,۰۷۸	۱,۱۸۴	۸۳۸	۳۴۶	۸,۸۲۴	۵,۹۹۹	۲,۸۲۵	۲۸,۳۷۵	۲۲,۳۶۳	۶,۰۱۲	علوم، تحقیقات و فن‌آوری
۸,۳۶۲	۹,۱۱۵	۵۰۲	۴۵۵	۴۸	۱,۳۱۲	۱,۱۲۹	۱۸۳	۱,۶۷۱	۱,۲۴۴	۴۲۷	۵,۶۳۰	۴,۵۷۰	۱,۰۶۰	فرهنگ و ارشاد اسلامی
۲۱,۱۸۵	۲۲,۴۵۲	۷۸	۵۵	۲۳	۱,۶۲۴	۱,۴۴۸	۱۷۶	۳,۳۳۶	۲,۴۷۶	۸۶۰	۱۷,۴۱۴	۱۵,۹۱۵	۱,۴۹۹	کشور
۸,۹۰۰	۸,۰۸۵	۲۱۱	۱۹۰	۲۱	۰	۰	۰	۱,۲۴۹	۹۱۲	۳۳۷	۶,۶۲۵	۵,۵۱۴	۱,۱۱۱	کار و امور اجتماعی
۴,۸۶۳	۴,۶۱۸	۰	۰	۰	۱,۳۵۸	۱,۰۷۱	۲۸۷	۴۱۷	۳۱۵	۱۰۲	۲,۸۴۳	۲,۴۶۵	۳۷۸	مسکن و شهرسازی
۸۹,۴۱۸	۸۶,۵۸۶	۴,۱۲۲	۴,۰۳۳	۸۹	۶۲	۵۵	۷	۶,۰۷۲	۵,۳۷۳	۶۹۹	۷۶,۳۳۰	۷۲,۰۳۳	۴,۳۰۷	نفت
۲۱,۳۷۰	۲۷,۵۱۲	۸,۲۱۹	۷,۹۵۹	۲۶۰	۲۰۹	۲۰۹	۰	۱۰,۰۳۵	۸,۶۰۰	۱,۴۳۵	۹,۰۴۹	۸,۲۲۷	۸۲۲	نیرو
۵۰,۵۹۳	۵۷,۹۳۵	۱۸۳	۱۶۸	۱۵	۶,۷۳۱	۵,۷۰۳	۱,۰۲۸	۱۳,۲۷۸	۹,۶۹۴	۳,۵۸۴	۳۷,۷۴۳	۳۱,۸۰۸	۵,۹۳۵	قوه قضاییه
۵۸,۹۰۰	۶۲,۷۷۸	۲۰,۴۶۰	۱۹,۹۴۰	۵۲۰	۴,۶۰۳	۲,۸۰۰	۱,۸۰۳	۵,۲۵۵	۴,۵۲۲	۷۱۳	۳۲,۴۶۰	۲۹,۰۹۶	۳,۳۶۴	نهاد‌های عمومی غیردولتی
۱۸,۹۴۵	۱۹,۲۷۲	۵۴۱	۵۰۲	۳۹	۳	۳	۰	۴۹۳	۳۸۲	۱۱۱	۱۸,۲۳۵	۱۵,۳۷۳	۲,۸۶۲	مؤسسات
۲,۲۸۷,۸۳۰	۲,۲۵۰,۶۹۲	۱۰۳,۴۶۷	۹۰,۶۷۹	۱۲,۸۱۸	۸۲,۷۳۶	۵۳,۵۴۳	۲۹,۱۹۳	۱۷۴,۰۳۷	۱۲۰,۲۵۶	۵۳,۷۸۱	۱,۸۹۰,۴۲۲	۱,۲۲۸,۶۹۸	۶۶۱,۷۲۴	جمع کل

استخراج: واحد اطلاعات و اخبار ماهنامه «اقتصاد ایران» از آمارهای سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.

ساختار قراردادهای موقت کار امنیت شغلی ایجاد نمی‌کند، می‌گوید: هم اکنون تعداد کارگران موقت بیش از کارگران دائم شده و هر ساله بر تعداد این نوع قراردادها اضافه می‌شود، زیرا هر سال کارگران رسمی بازنشسته می‌شوند و به جای آنها با کارگران موقت قرارداد بسته می‌شود. محمد جهرمی مشکل تمدید هر ساله قراردادها و واگذاری ۵۰ درصد حقوق کارگران به شرکت‌های پیمانی را بخشی از مشکلات کارگران شرکتی می‌داند. اما گویا وضعیت در سازمان تأمین اجتماعی کشور اندکی متفاوت است، چراکه رئیس هیأت مدیره و مدیر عامل سازمان تأمین اجتماعی، تعداد کل نیروهای شرکتی شاغل در واحدهای مختلف این سازمان در سراسر کشور را حدود ۱۴ هزار نفر اعلام کرده و می‌گوید: با توجه به مصوبه سال گذشته هیأت دولت، نیروهای شرکتی شاغل در سازمان تأمین اجتماعی، با احراز شرایط استخدامی و پس از طی مراحل گزینش، به قراردادی تغییر وضعیت می‌یابند.

علی دهقان‌نیا، نماینده بیمه‌شدگان در شورای عالی تأمین اجتماعی و از فعالان جامعه کارگری، درباره قراردادهای موقت کار به خبرنگار «اقتصاد ایران» می‌گوید: در حال حاضر بسیاری از شرکت‌ها و کارخانه‌ها بخش مهمی از کارهای اجرایی خود را به پیمانکاران واگذار می‌کنند. شرکت‌های پیمانکاری نیز در برابر استخدام هر کارگر حدود ۲۵۰ تا ۴۰۰ هزار تومان دریافت می‌کنند، در حالی که به کارگر حداکثر ۱۵۰ هزار تومان می‌پردازند. البته این حساب سرانگشتی سایر هزینه‌های مرتبط با کارگر را در نظر نمی‌گیرد. ■

هزار و ۲۴۲ نفر در سال ۸۴ افزایش داده است.

به گزارش واحد اطلاعات و اخبار «اقتصاد ایران»، از تعداد کل کارکنان دولت در سال گذشته، بالغ بر ۱۰۳ هزار و ۴۶۷ نفر را کارگران، ۸۲ هزار و ۷۳۶ نفر را کارکنان شرکتی (خرید خدمت)، ۱۷۴ هزار و ۳۷ نفر را کارکنان پیمانی و یک میلیون و ۸۹۰ هزار و ۴۲۲ نفر را کارکنان رسمی تشکیل داده‌اند. در این میان، با وجود وابستگی وزارت آموزش و پرورش به کار اجرایی نیروی انسانی، در سال گذشته این وزارتخانه با ۳۷۵ درصد کاهش کارکنان مواجه شده است، به طوری که تعداد کارکنان این وزارتخانه از حدود یک میلیون و ۱۳۰ هزار و ۷۲۰ نفر در سال ۸۳ به ۴۲۲ هزار نفر کاهش به یک میلیون و ۸۸ هزار و ۲۹۴ نفر در سال ۸۴ رسیده است. در حال حاضر هم تعداد نیروهای رسمی این وزارتخانه معادل یک میلیون و ۲۹ هزار و ۸۸۴ نفر می‌باشد. همچنین هم اکنون ۲۲ هزار و ۹۱۵ نفر نیروی پیمانی و ۳۴ هزار و ۲۹۹ نفر نیروی شرکتی در آموزش و پرورش به کار مشغولند.

مصوبه رئیس جمهور

در شرایطی که نیروی‌های شرکتی هر سال بیم تمدید قرارداد خود را دارند، معاون دفتر نظام‌های استخدامی و دبیرخانه شورای عالی تأمین اجتماعی، یکی از مسایل مهم حوزه استخدامی را اعلام تعیین تکلیف نیروهای شرکتی توسط ریاست جمهوری دانسته و با اشاره به مصوبه هیأت دولت، می‌گوید: بر اساس این مصوبه، هیچ نیروی شرکتی از خدمت دولتی خارج نخواهد شد. همچنین وزیر کار و امور اجتماعی با طرح این موضوع که اصلاح

کردن اصل ۴۳ قانون اساسی تدوین شده است. به استناد تبصره‌های ۱ و ۲ ماده ۷ قانون کار، وزارت کار مکلف بوده مشاغل مستمر و غیرمستمر را مشخص کند. اما از زمان تصویب قانون کار توسط مجمع تشخیص مصلحت نظام در سال ۱۳۶۹ یعنی از حدود ۱۶ سال پیش تاکنون، وزارت کار این وظیفه قانونی را انجام نداده است، در حالی که در این طرح به مشخص کردن مشاغل موقت و دائم تأکید شده است. به علاوه، مقرر شده تا اگر شرکت‌ها و وزارتخانه‌ها خواستار واگذاری کارهای موقت به خارج از سازمان خود هستند، این کارها به شرکت‌های تعاونی کارگری واگذار شود. اما به دلایل نامشخصی این طرح تاکنون در مجلس مطرح نشده است که شاید دلیل آن این بوده که اجرای این طرح می‌توانست دست پیمانکاران متخلف را ببندد.

به گفته وی، در زمان تصویب قانون کار در سال ۱۳۶۹، تعداد نیروهای موقت و شرکتی ۶ درصد کل شاغلان کشور بوده است، در حالی که این سهم هم‌اکنون به ۶۷ درصد رسیده است. ثروتی در ادامه می‌افزاید: بررسی‌های انجام شده حاکی از آن است که شرکت‌های پیمانکاری مبلغی بیش از ۱۰۰ هزار تومان از هر کارگر نصیبشان می‌شود. البته احتمال دارد سود حاصله برای شرکت‌های خدماتی که به صورت قانونی فعالیت می‌کنند، کمتر باشد. اما ارقامی حتی در حد ۲۰ هزار تومان به ازای هر کارگر نیز رقم سودآوری برای آنها محسوب می‌شود.

اما در مقابل، یکی از اعضای هیأت مدیره کانون انجمن‌های صنفی شرکت‌های خدماتی، با محاسباتی رقم باقیمانده قراردادهای کارگران خدماتی را برای این شرکت‌ها، بین دو تا پنج هزار تومان به ازای هر کارگر اعلام کرده و منکر سودی می‌شود که برخی از نمایندگان مجلس معتقد به آن بوده و آن را به تمام شرکت‌های پیمانکاری نسبت می‌دهند. امیر صادقی منع استخدام دولتی را یکی از دلایل توسعه شرکت‌های پیمانکاری و خدماتی دانسته و می‌گوید: شرکت‌های پیمانکاری بر اساس قراردادهای یک ساله، تمام مسؤلیت‌های مدنی و اجرایی کارگران را بر عهده می‌گیرند. در واقع، شرکت‌های پیمانکاری که به صورت قانونی و با مجوز فعالیت می‌کنند، تمامی حق و حقوق کارگران را مطابق با قوانین کار پرداخت می‌کنند، به طوری که تنها تفاوت این کارگران با کارگران دائم، پرداخت سنوات آنها در پایان هر سال است که آن هم به دلیل وجود قراردادهای یک ساله می‌باشد.

کارگران شرکتی دستگاه‌ها

بنا بر آمارهای سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، تعداد کل کارکنان دستگاه‌های دولتی و اجرایی از دو میلیون و ۲۸۷ هزار و ۸۳۰ نفر در سال ۸۳، به دو میلیون و ۲۵۰ هزار و ۶۹۲ نفر در سال ۸۴ رسیده است که کاهش معادل ۱/۶۲ درصد را نشان می‌دهد. گفتنی است، این کاهش با توجه به تأکید برنامه چهارم بر کوچک کردن حجم دولت صورت گرفته است. البته علیرغم این دستورالعمل، برخی از نهادهای افزایش نیرو داشته‌اند. به عنوان نمونه، وزارت امور اقتصادی و دارایی تعداد کارکنان خود را از ۱۹۹ هزار و ۷۸۵ نفر در سال ۸۳ به ۲۰۲

معرفی کتاب

رفتار مصرف‌کننده، تدوین استراتژی بازاریابی

نویسندگان: هاوکینز، کانی، بست، ویرایش نهم، انتشارات McGraw-Hill، ۲۰۰۶
ترجمه و نگارش: دکتر احمد روستا، عطیه بطحایی، انتشارات سارگل، چاپ اول ۱۳۸۵

مدیریتی ایران تقدیم گردیده است.

این اثر ارزشمند به جهت پوشش کلیه مباحث علم رفتار مصرف‌کننده نظیر مباحث رفتاری، اجتماعی، انگیزشی، احساسی و آرایه نمونه‌های بی‌شمار از تأثیرات مباحث فوق در موفقیت و شکست شرکت‌ها، بررسی روندها و ایده‌های نوین در جهت اتخاذ استراتژی بازاریابی، بررسی پیامدهای اجتماعی و اخلاقی این تصمیمات بر جوامع و تحلیل جزء به جزء فرآیند تصمیم‌گیری مصرف‌کنندگان، در نوع خود بی‌نظیر است. چارچوب مطالب کتاب حاضر به نحوی است که از ذکر مطالب تکراری، پیچیده و خسته‌کننده برای مخاطبان اجتناب شده و با آرایه مباحث کاربردی، بینش مصرف‌کننده، چک لیست تدوین استراتژی بازاریابی بر اساس تحلیل رفتار مصرف‌کننده و گسترش حوزه هر بحث به فضای اینترنت، خوانندگان را به بهترین شیوه با موضوعات آشنا و درگیر می‌سازد. گفتنی است، در صورت تمایل به خرید هر تعداد از این کتاب، علاقه‌مندان می‌توانند با شماره تلفن‌های ۸۸۶۸۰۱۶۰ و ۸۹۱۶۹۷۱ تماس حاصل نمایند.

بازاریابی، علم تأثیرگذاری بر رفتار مصرف‌کننده است. به بیان دیگر، هدف از تمامی تلاش‌ها و برنامه‌های بازاریابی، تغییر نگرش، انگیزش، دانش و سرانجام روش و رفتار مشتریان و خریداران است. در نگرش کلان، فعالیت‌های بازاریابی نه تنها بر مصرف‌کنندگان، بلکه بر سایر ذینفعان تأثیرگذار بوده و به بروز تغییرات فراگیر در جوامع بشری منتهی می‌گردد. بر این اساس، هدف از تسلط بر دانش رفتار مصرف‌کننده، فراتر از تأثیرگذاری بر تصمیمات خرید و استفاده از کالاها و خدمات است. هر زمان ناچار به انتخاب یک گزینه و راه‌حل هستیم و هرگاه دامنه تصمیمات ما به نوعی بر انتخابات سایر افراد تأثیرگذار است، آشنایی با مبانی تحلیل و بکارگیری تکنیک‌های رفتار مصرف‌کننده، یاریگر ما است. بسیاری از سازمان‌ها و جوامع موفق امروز، با صرف میلیون‌ها دلار هزینه در زمینه تحقیقات و مطالعه شیوه‌های تأثیرگذاری بر رفتار مصرف‌کنندگان، به موفقیت‌های چشمگیری در این حوزه دست یافته‌اند. چکیده این مطالعات و بررسی‌های کاربردی در کتاب رفتار مصرف‌کننده، تدوین استراتژی بازاریابی، به جامعه علمی و